ޚުލާޞާ

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (03.08.2010)

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:</u>

މެންބަރުން އެބަ ތިއްބެވި. މިއަދު ވަރަށް ލަސްވެ ރަސްގަދު ދުވަހެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ. 8 ވެއްޖެ. އާދެ، އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތަށްގެން ފަށައިގަންނަނީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އޮތީ އިއްޔެ ނިންމި ބިލުގެ ބައެއް ބާބުތަކުނާ އިންތިޚާބުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލާފައި. އިންތިޚާބު އާ މިދަންނަވާ އެ ބާބުތަކުގެ އެ ޙާލަތުތަކުގައި ހަދަން އިއްތިފާޤު އަޅުގަނޑުމެން ނިންމި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން. އެ ބާބުތަކުގެ ޙާލަތުތަކުގައި ހުރި ގޮތުގައި ޢަމަލުކުރަން. އާދެ، އެ ގޮތުން ހުރި ބާބުތަކުގެ އަމިއްލަ މަރުޙަލާ ފަށާ އިންތިޚާބުގެ ހިސާބަށް ބިލުގެ ފުރިހަމަ ދައުރު. އެބަ އޮތީ. އާދެ، އެހެންވީމާ، އެ ބާބުތަކަކަށް ދަސްނަޖާތާނަށް އަޅުގަނޑު. އާދެ، ކޮމިޓީގެ ގޮތެއް ކަނޑައަޅާލާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން) އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ މިއަދުގައި ބައްދަލުވުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ފަށަދެން މި ގެންދަނީ ކޮމިޓީއަށް ބޭނުން ފާސްކޮށް އުފެއްދުމަށް ބަލައި ސަރުކާރުން ހުށަހަޅައިދޭ ވާ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތާއި ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވައިގެންދާ ގޮތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ތިއްބެވި ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް އެބަ އުޅޭ މި ކަމާ ބައި ގުޅޭ ގޮތުން މި ކޮމިޓީ އިން ނިންމައިގެން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަކަށް ނިންމުމުގެ އެއް. އެގޮތަށް ހިންގުމަށްދެވޭނެ ބައެއް ބާބުތަކުގެ މަރުޙަލާ ފަހުން ނަގަންވާ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނީ، މި ބާބުތަކުގެ ހުށަހަޅަން ހަމަ ދަންނަވާލީ، މި ބާބުތަކުގެ ޙާލަތުތަކުގައި ހުށަހެޅުމާ ކޮމިޓީގައި އެކު ކޮމިޓީން ކުރިއަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުން އިނގޭތޯ. ކުރިއަށް މި ބިލުގެ ކޮމިޓީ އެއް ޖަލްސާއަކަށް އެންމެން ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ހިނގަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން މި ބާބުން އެއްގޮތް ކޮމިޓީގެ ދެއްވަން ވިދާޅުވެއްޖެއްޔާ އެ ބާބުގެ ނަންބަރާއި ހިސާބުގައި ދަށުވާ ބާބު ގާއިމު ކަމަށާ، ވިދާޅުވުމަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ، ދެން މި މެންބަރުންގެ ތެރޭއިން އެއްވެސް ބާބެއް އެއްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ފަދަ އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެތޯ. ކޮން ބާބެއްކަމާ ކުރިއަށް ގެންދާ.

<u>ފިހާރަ އިސްލާމިކް ސެންޓަރު ވަކީލް ޝިފާއު ވާހަކަދެއްކުން:</u>

ޝިފާޢު އިނގޭތޯ ފިހާރަ އިސްލާމިކް ސެންޓަރު ވަކީލް. ދެން ފިހާރަ މެމްބަރު މަޝްވަރާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢާރަފު ވަރަށް ބޮޑުވެގެން އޮންނަނީ. ދެން މިހާރު އަނބުރާ ބާބު އިސްލާމްކަން މި ވަނީ، ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ފުރުޞަތެއް ޑޮކްޓަރާ ނުލިބޭ ބައި އެއްވެސް ކަމަކަށް ހިމާޔަތް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުލިބޭ. ދެން ހަމަ ވަރަށް

އާއްމު ތަންތާނގައި ފިޔަކަން އެ އެއްޗެހި ހުއްޓާ ބައެއް ފަހަރު ހަމަ ބައެއް ބާރުލުން ގޮސް އެ އެއްޗެހިތައް އެ ފޯރުކޮށްދެވޭން ނެތް، ދެން ވަރަށް ބޮޑެތި މަސައްކަތްތައް ހުރޭ. ދެން މިގޮ ދަތިން ފަހަރެއްގެ މަތިން ފުރުސަތު އޮޕަރަން ވެސް އަންގައިދެން ވަނީ އެ ކަންތައް އަސްލު އެއްވެސް ތަކުރާރުކޮށްދީ ވަރަށް ގިނަ ބައްދަލުވުންތައް ވެސް ބޭއްވިފައި. އެހެންނަމަވެސް އެއަކަށް އިތުރު ހައްލެއް ނުލިބޭ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ދެން މި ކުރިއަށް ފޯރުކޮށް ދެވިދާނެ ކަންތައްތަކަކީ ހައްލެއް ލިބިދާނެ ކަމަކަށް. ދެން އަޅުގަނޑު މީތި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަދަލުވެދާނެ. ދެން އުޅުނީ ބައެއް ކަހަލަ ސުވާލުތަކެއް ވެސް އެބަހުރި. ދެން ހަމައެކަނި ދިވެހިންގެ އުފެދުނު އުފެއްދުންތެރިކަމާ ނުހި ބޭނުގެ މިސާލަކަށް ލަވަ އެއް އެއްޗެއްގެ ކޮލިކޮށްގެން މިކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ނުކުތާތަކެއް. އަޅުގަނޑުކަން ހިއްސާ ކުރާ ބޭނުން ވާ ބޮޑުކަން ހަރަކާތް ފަށާނެ ވަގުތު އިންސާނުން މިގަނޑު މި ޤަބޫލުކުރޭ.

މާފަންނު ދިޔަސް ދާއިރާގެ ގޮންޖަހަނު އިޖާބަދީމު ހަރަކާތް ވާހަކަދެއްކުން:

މިހާރު ޤާނޫނު ބައްލަވައިލެއްވީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފެންނާނެ މި އިންސާފުލިބިގަތުމަށް ޖުޑިޝަލް ސިސްޓަމް އިތުރުން އެއީ ކޯޓު ތަރައްޤީކުރުމާ، ކޯޓު ތަރައްޤީގެ ބާރު އިދާރީ ކަންތައްތައް. ދެން އިންސާފުލިބިގަތުމަށް ޖުޑިޝަލް ސިސްޓަމް އާ ބޭނުމަ އެއީ ވަރަށް ބައިވަރު އަދަދު ދެއްކުމެއް އެގޮތަށް ގޮތްތަކުގައި. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބިލު ބައްލަވައިލެއްވީ ފުރިހަމަކަމާއި ގުޅުންހުރި ހަމަ ހުރިހާ އެއްޗެއް އެގޮތުގައި. އަސްލުގާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގުޅުމަކީ އަދި ރިޔާސަތުގެ ކަންކަމާއި ވެސް ގުޅިގެން. އެހެންނަމަވެސް، ބޮޑުން އެ ޤާނޫނު ކަންތައްތަކާއި ބޮޑުން ދިމާވާ ކަންކަން، ބޮޑު މިނިސްޓަރު އެ ގޮތުގައި ޖުޑިޝަލް ކޮމިޝަން. ދެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދި އެކިއެކި ޖުޑިޝަލް ކޮމިޝަނުގެ. މިސާލަކަށް މިދުވަސް އިން އުފެއްދި ފުރުސަތު ޖުޑިޝަލް ކޮމިޝަން. އެ އެއްޗެހި ވެސް ހަމަ ޤާނޫނުގައި އެ ތަރުޖަމާ ކުރިމަ ކޮށްފައި ހުށަހަޅައި ތަރައްޤީކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް ލިބިގެން ދާ ގޮތަށް އޮންނަނީ. އެކަމަކު މިހާރު އެއްވެސް ފުރުސަތު ނެތިފަ. އެކަމަކު ބިލު ތަރައްޤީ ބައްލަވައިލެއްވީ ފުރިހަމަކަމާއި ގުޅުންހުރި ހަމަ އެއްޗެއް ވެސް. ދެން މިއީ އާ ކަމަކަށް ވިޔަ އަޅުގަނޑުގެން ހިތްޕެން މީހުން ކުރިއަށްދާނެ ކަމެއް ލިބިދާނެ ކަންތައްތަކުގެ ބޭނުން މި ޤަނޑު. އެއީ ޓީވީ ތަރައްޤީ އެކި މިނެޖްމަންޓުގައި މިހުނަ ރޯލް އެއްޗެއްހާއި އިންޓަރނޭޝަނަލް ޖުޑިޝަލް ކޮމިޝަން މިއީ ބަދަލު ދެ އެއްޗެއް. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެތެރޭގައި އިޖްތިން ބި ފިޔަވައި ވެސް. ފާޑުފާޑުގެ ގުޅުވަކާއި ތަފާތުކަމާ އިޚްތިޔާރު އެއްޗެއްސާ، އެހެންނަމަވެސް އެ ޖުޑިޝަލް ކޮމިޝަން، އެ ސަރުކާރުގެ ހުންނަން. ހުންނަން ހަމަ ދާއި ވެސް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޭގެތެރޭގައި އެބަ ގެންނަން މިހާރު ޓެކްސް ރިފޯމް ވެސް އަންނައިރުގައި، ދުތަށް ހިދުމަތުން ޓީ.އެސް.ޓީ، އޭގެތެރޭގައި ހަމަ ވަދެގެންދާން. ހަމަ ހުރިހާ އެއްޗެއް ތަރައްޤީކުރުމުގައި ހުންނަނީ. ދެން ބޮޑުގައި ޓީމް މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ބަލި ފުރަތަމަ ފެށިގެން އިންތިޚާބުގައި، މަސައްކަތް ފެށުނު ބަޔާން މަސައްކަތް، ޤާނޫނީ ބޭނުން އަދަދު ބަލާ ލިބޭފައި އެ ކަންތައްތައް، ބުރަ ކޮށް، އެވެސް ހުންނަނީ ލިބިފައި. ދެން އެ ފުރަތަމަ

ފަރާގަތްތައިރު އަކަރަކަ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން އަދިން ބޮޑުވެފަ ފެށޭ ހުރިހާކަމެއްވާ ކޮބަން، ވިސްނާފައި
ހުންނާނީ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ކަޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މަސްއޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ދުންޔާގައި އެ ވަރަށް މުހިއްމު ސުވާލެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ހަމަ ސުވާލު އުފެދޭ ޗޯއިންބޯއް މި ވިދާޅުވި. އާދެ ދީން މުޅިއަކުން އެއީ އެހެން ތަރުއްގައި އެ ކޮމީ ރައްޔިތުން އަސާސީ ރަޖިސްޓަރީ ވެފައި އިންނާނީ. މިކޮޅުން އެހެންވީމާ، އެ ރިސާލާ އޮންނާނެ އަސާސީ. ދީން މިކޮޅުގައި ހުންނަ ދީން އެހެން ބޮޑު ކޮރަސްބާގައި އިންތިޚާބުސަބަބު ކޮރީ ރައްޔިތުން ހަމަ އޮބްސަރވަރުން ކަނަކަ އެއްޗެހި ބަލާފައި ބެއްލެވި ފަހަރަށް، މިކޮޅުން މިހަކަ ކަމެއް ކޮރީ އެއް ހަދަނީ ހަމަ އެ ރިސާލާގައި ހައްދަވަންޏާރެ އެ ކޮރީ ރައްޔިތު އެއްޗެހި ވެއްޖެއްޔާ، ހަމަ ރަނގަޅު ރިޔާސަތުން، އެފަހަރު ބައިވަރު ފައިސާއެއް ވެސް ދައްކަންޖެހިދާނެ. އާރުން ރާއްޖޭގައި ވެސް ދީނުގެ ރަށްޓަރު އެ މިދާޅުވި ގޮތަށް އެ ކޮރީ ރައްޔިތު އިންތިޚާބުސަބަބު ކޮންފެންސަބަބާ އެއްޗެހި އެހެން އިންނައިރު އިންދާދާން ހަމަ ކުރިއެމްސްގައި ހަމަ ރައިބަލު ފެހާން ބޮޑު އެއްޗެހި ކޮރީކަންގެން ވެސް. އެހެންނުންތޯ ވާނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާރު މި ޤާނޫނުގައި ދީނުމެހަކާ އިބްރާހީމް މިދާޅުވި ފަދައިން އަދި ޖޯކަބަރު މަޖިލީހުގެ ވެސް މިދާޅުވި ފަދައިން މިގައި ބޮޑުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއާހަދާތަކުން ހުރިމަސްއޫލިއްޔަތުން ހިމެނޭކަމަށް ކަމަށް ބަލަފައި އޮތީމަ އެބައި އޮވެއްޖެނެ ކަމަށްވާނެ. މި ބޮޑުވެރިންގެ އެއްޗެހި ވެސް އަދި އެހެން މިހެންގެ އެއްޗެހި ވެސް އެ ގޮތަށް އެ ކޮރީ ރައްޔިތުންގެ އެކަށީގެން ތިބޭކަމަށް ނިކަމަށްވާނެ. އާދެ، ދީން އަދުނާން.

މަސީގެ ރައީސް އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަދުނާން ހަލީމް، މަސީގެ ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް ބަލާ، ހަދައިފިން. ބޮޑުއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ގާނޫނީ ގޮތުން މި ކަމަށް މި ފަސްޓު ކޮންމެހެން ފަހަރެއްގައި ކަމަކީ ކަމާއި، މާ ބޮޑު ފަސްކުރެވޭ ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ކަންތައް ގޮތަށް ކަންތައްތައް ގެންދަން. ދީން މާ ބޮޑު މަސައްކަތްކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން ކަމަކީ ހަމަކަށް ބޮޑެއް މިއެއް ނެތް. ދީން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާ އަދި ބޮޑައިރު ވެސް ކުރުމަކަށް އުފެއްދުމާ ހިސާބުގައި މި ފެށިދާނެ މިދާނެގެ ކަމަށްވެއްޖެއް ކުރާ ބައެއް. ދީން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މިގޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ފުރަތަމަ މަޖުބޫރުވާ ތަރުތީބުގައި ހަމަ ފުރުމު އިންޖީނިއަރިންގް އެއްފަހަރުން ހަމަ ހުރި ސުވާލުތަކެއް އެބައުޅޭ. ދީން އެ ބޮޑުބާ ތަކެތި ބައްލަވާލުމަށް ދާއިރު، އަދި އަޅުގަނޑުމެން

މިކަހަލަ ޤާނޫނަކަށް ޢަމަލުކުރަމުން ދާއިރު ދިމާވާނެ މައްސަލަތައް ހުންނާނެ، ޖެހުން. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތަކަކީ އަބަދުވެސް އިސްލާމްދީނުން ދާން ކަންތައްތައް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މި ވަގުތަށް މިހެންހުރި މައްސަލަތަކާ އެކުގައި، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ މާ ބޭނު މައްސަލަތަކުގެ އަސްލު ކަމަކަށް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އެންމެންނަށް ހިތްހަމަޖެހޭ ހިސާބަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފުވެރިކަމުގެ ފަރާތުން މި ރީތި ހަމަ އެންމެ [3] މީހުން މިއަދު. ދެން އެދެން ހަމަ ވަރަން ދެރަ ކަމެއް. ތަންކޮޅެއް ބޮޑު ޖަމާޢަތްތަކުގައި ކަންތައްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަހަލަ ކަންތަކާ ވާހަކަދައްކާލެވޭނީ ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އެންމެ ރަނގަޅު ކަމަކީ. ވާ ބޮޑު މަސައްކަތްތަކުގައި މިހެން ބަލައިލާއިރު ފެނޭ ހަމަ ކަމަކީ ސަލާމަތް. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ވިޔާފާރިވެރިންގެ ޖަމުޢިއްޔާގެ ފަރާތުން އަދިވެސް ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އަދިވެސް ހިނގާތީ ވިޔާފާރިވެރިންގެ ޖަމުޢިއްޔާ އިން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޝްވަރާކުރެވުން މި ބިލު ހަދަމުން ގެންދިއައިރު އެމް.ޖީ.ޕީގެ ބޯޑުން އިލްތިމާސް، އެ ބޯޑުން ވަގުތުން ވިޔާފާރިވެރިންގެ ޖަމުޢިއްޔާ އަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމެންޓްސް ދެއްވާ ވެސް ދިނިން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭތޯ މި ބިލަކީ ކޮންމެ ގޮތަށް ވިޔާފާރި ވަރަށް ގާއިމު ބިލެއް ރަނގަޅު އަށް. މި ވަގުތަށް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިހާރު މި އެމް.ޖީ.ޕީ އިން ޕްރޮޕޯޒްކުރެވުނު އުސޫލު އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މިހާރު ބިލުގައި ގެނެސް ދެނެގަތުން. ދެން އަދި ވަރަށް ބަލިވާވަ ބޭފުޅުންނަށް ފާހަގަކުރެވުން ވެސް، މުސާރަދޭ ބަޔަކު ވާހަކަ ދެއްކުމަށް ބިލުގައި ޙައްޤު ހަމަ ޖެހޭ ކަމަށް ގަވާއިދުން. ދެން އެ ހުރި ކަލޭގެ މީހުން އޮތީ ފާހަގަކުރެވޭ ކަމުގެ ވާހަކަ ފެނިގެން ދިޔައީމާ. ދެން އެކަމަކު ބޭނުން ވާ ގޮތުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރެވިދާނެ ނޫނެކޭ ބުނެވޭ ގޮތުގައި ވަރަށް ބޮޑު ވަކި ތަނެއް ހާމަކުރެވުނު. ދެން މިކަމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް އެކުލެވޭ ސަބަބު އަދި ބައެއް މުއައްސަސާތަކުގެ ބާރު ދިނުމަށް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ލާޒިމު ކުރަނީ. އެހެނީ މި ރާއްޖޭގައި ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތެއް ނެތޭ ވިޔާފާރިވެރިއާ އަދި އެކިގޮތްގޮތަށް ހަމަ ރަނގަޅު ފަރާތުން އެ ވިޔާފާރިތަކަށް ހުރި ދަތިތަކާއި ބަލައިލުމަށް. އެއީ ހަމަލައިކަހަލަ ޚިޔާލު ވެސް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވޭ. ދެން އަދި ބިލުގައި ހިމެނިފައި ވާ ވިޔާފާރިތަކުގެ ކަންކަން ހިންގުމަށް ފުރުޞަތު ދީގެން ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ހަމަ ހިނގައިދާނެ މުސާރަދޭ ފަރާތް ދެކޮޅު ކުރެވޭތޯ ބަލާށެވެ. މިސާލަކަށް ޙައްޤު ނުލިބޭ ކަމެއް ހިނގާ ނަމަ، އަދި ކުރެވޭ ކަންކަން ޤާނޫނީ ގޮތުން ވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ޖެހޭ ކަމަށް ވިޔަސް ވަކި ކަމަކަށް ނިންމުމުގެ ބާރު ފަރާތަށް ދޭ. ދެން އެ ފަރާތުން ބަލާ ކަންތައް ޖޭ.އެސް.ސީ ގެ ބޮޑު ފާހަގަކުރެވުމުގެ ބާރު ވަކި އޮފީސްތަކެއް ހިމެނޭ ގޮތަށް ކަނޑައެޅޭނެ. ދެން އެގޮތުން ކަމެއް ކުރެވޭތޯ ބަލާނެ އޮފީސްތަކުގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގައި.

ނޫން. މިސާލަކަށް ޖެޓީގައި ވެސް މިސާލަކަށް ބޯޓު، އެ މީހުން ހަދާ ބޯޓުތަކާ އެ ހުރިހާ އެއްޗެހި ވެސް ހުންނަނީ ޗޭންޖުކުރުވިފައި. އެހެންވީމާ، އެ ބައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ އަކީ މި ބިޔުން އާދޭ ރައްކާތެރިކަން ވެސް ތިބެދެވޭނެ ކަމަށް ހީކުރަން. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންސަރންތަކާ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ޖަމުޢިއްޔާ އިން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް ހަމަ ފުދޭވަރަށްގެ ޖޮޖިބުވޯޓުން ކަމަށް މި ދެކެވަޑައިގަތީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގެ ޤަރާރަކީ އުފެދިފައި އޮތް ހިޔާލު ތަފާތުވުމުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާ އިނގިރޭސި ބައްލަވާލައްވާ. މި ބޭފުޅުންގެ އަޑުއަހައިގައި އޮންނާނެ. މިހާރު މި ބުނަނީ މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އުފައްދާފައި ވާ އުފެއްދުންތަކާއި ފަރުވާތްކޮންސެޕްޓުތަކާއި، އަދި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ބައިގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ދެ ބައި ވެސް ވިޔަފާރިވާ އެއްބަސްވުންތަކާއި އެގްރީމަންޓުތަކާއި ބާރުލިބިގެންވާނެ ފަރާތްތަކާއި ރިޝްވަތު ފަދަ ނޫން ކަމެއް ނުވަތަ ހަމައެކަނި އޮތުމާ، ޤާނޫނީ ބާރުލިބިގެން ގެނައުމުގެ ބޭނުން ކުރުވުން. މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތް ކަމަކަށް ބެހޭ ޤާނޫނުން ނުބެލޭނެ ކަމެއް މި ޤާނޫނު ބުނެފައި އެބަ އޮވޭ. މި ޤާނޫނު އަމަލު ކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އިންގިރޭސި މީގައި މި ބުނަނީ. ހަމައެކަނި ކުރުމުގެ ބާރުލިބިގެން ދިނުމަށް ކަންނޭނގޭ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން)

ފީނު އެސޯސިއޭޝަންގެ ފަރާތުން ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކުން:

އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ކުރީގެ ދަށުން ހުރި. މިސާލަކަށް ފޮޓޯ ގޮތަކުން ހަމައެކަނި ބާރުލިބުމުގައި ވިޔަސް. މިސާލަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން މީގައި މިބުނާ ގޮތުން ވެއްޓެއްސާ ލަފާ އެއް ނޫނީ އެކަކަށް އެއްޗެއް ކޮމިޝަނުގައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މި ޤާނޫނުގައި ބުނާ ގޮތުން މި ޤާނޫނު އުފެއްދުމަކުން، ވާހަކަ އަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތް ކަމެއް ފަދަ ޝަރުޠު ހުރިހާ ކަމެއް ދެއްކުމަށް މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެބަ ކުރިން މިސާލަކަށް އެކަކަކަށް ކަމެއް ކުރިއަށް ގެންދާ ފަރާތްތަކާ ހަމަ ކުރިއެރުވުމުގެ ފުރުޞަތެއް ދީފާނެ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ތަނުގައި ޤާނޫނު އޮތްގޮތަކީ ކަމަކަށް ވާ ކަމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން) މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހީވަނީ މި ބާރުލިބިގެންވާ، ހަމަ މިކަހަލަ ކަންކަމުގައި ނުކުތާތައް ހުށަހެޅުން. މިސާލަކަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު މިސާލަކަށް އިންޑިޔާ ހަމައަށް ފޮނުވައިލި ކަމަށް ވަނީ ހަމަ މި މައްސަލައެއް އެ ކޮށްން ހަމަ....

(ވަގުތީ ކަޅަކަން ޖަރު)

<u>މަސްވާ ޙަރީސް ޢިދުރާން ބަލީލް ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އެއީ، ކުރީގައި އުފައްދާފައި ހުރި ފިލްމުތަކާއި ކާޓޫންގެން ވިއްދުމުގެ ކަންތައްތަކަށް ދޭންޖެހޭ ކަމަކަ އަދަބެއް ނުދެވޭން. އެ ދައްކާ ވާހަކަ އެއް ދެކޭވެސް. އާދެ، އަޅުގަނޑަކަށް ތަޖުރިބާކުރެވިފައި ހުރި ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭނި މިކަހަލަ މައްސަލަތަކާ ނުކުރެވޭ ހުރި ފިލްމު އިންޓަރނެޓްގައި. ނުވަތަ އެއާ ގުޅިގެން ހުރި ކަންތައްތަކެއްގައި. ދެން އެހެންނަމަވެސް، މި ބާވަތުގެ ކަމެއް ހިނގައިގެން މި އުޅެނީ ފިލްމެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް އުފައްދައިގެން އުޅޭ ކުދިމީހުން، ވިއްޔާރި އާދޭ އެއްވެ ޕްރޮޑަކްޝަން ހިންގައިދެ. އަޅުގަނޑަކަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުކުރެވޭ މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް ކަނޑައަޅާ ހިނގައިދޭ ފިލްމު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ގޮވާ ހުއްޓައިގެން ވިޔަފާރިއަށް ހަމަ ފަށައިގަތުމުގެ ކުރިން ފިކުރުކުރާނީ. ކުރިން ހިނގާ ގޮތް ބަލައިލުމުން އެ މިހާރު ފިލްމުގެ ބާވަތް ދިޔައީ ފިލްމު އެ ފައިސާއެއް ދެން ހާސިލްކުރުމުގެ ފިލްމުތަކުގެ މުޅި އިތުރަށް ނުވަތަ ވިޔަފާރީގައި. ކުރީގެ ފިލްމު ބާވަތުގެ ހިސާބުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ކަމާބެހޭ ދެން ކަމަށް އެހެން ފިލްމު ފެށި ގޮތުގެ ބޭނުމަށް ޤާނޫނީގޮތުން. ހަމަ ކުރީގެ ފިލްމު ކަނޑައަޅައި ފިލްމު ހަދައިގެން ކުރެވޭ ފައިސާއެއް ހިމެނޭ ވަރުން އެކިއެކި މީހުން ފިލްމު ކުރިއަށް ގެންދާ ވަރު ފިލްމު ކަނޑައެޅުމަށް ފަހު ވިޔަފާރީގެ ތަރައްޤީ. ހިމަނައިގެން ބައެއް ފިލްމު ބާވަތުގެ ދެރަވެ ނޭނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، ތަނަވަސްކަމާ ބެހޭ ފިލްމުތައް ވިޔަފާރިކުރާ ވަރަށް ފަހު ފިލްމު ނުވަތަ ވާހަކައިގެ ޢިބާރާތް ދެން އެހެން ކުރިއަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ފިލްމު ވިޔަފާރީގެ ފަހުން ބޭނުންކުރެވޭ ފަރާތެއް ގޮތަކަށް ދަސްކުރުމަށް. ފިލްމު ގެންގުޅޭ ވާހަކަ ދައްކާ ޖަހާލީ ކުރެވޭ ކަމުގެ އިތުރުން ގިނަ ފިލްމު ކަންކަމަށް ފަހު ފިލްމު. އެހެންނަމަވެސް، ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. ދެން، ވިޔަ ފައިދާ ސަރުކާރުގެ ފިލްމުތަކުގެ ފިލްމު ކުރިއަށްދާ ފަހު. ފިލްމު ވިޔަ ފައިސާ ފިލްމު ވިޔަ ފިލްމު ކުރިއަށްދާ ގޮތަށް ކުރިއަށް. އެހެންނަމަވެސް، ވިއްޔާ ވިޔަފާރި ފިލްމު ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ ފިލްމު ކުރާ އެއީ، ދެން މިހާރު އެ ފިލްމުކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަނޑައެޅުމާ އަޅުގަނޑަށް ހިތްހަމަ، މި ދާއިރާގައި ކުރިން ފިލްމު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފިލްމު ހިމެނޭ ވާހަކައިގެ ހުރި ކަނޑައަޅައިގެން ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް ކަމަކާ ހުރި. އެހެން، އަޅުގަނޑަށް ފިލްމުކުރުމަށް މާ ބޭނުން މައްސަލައިގެ އެއް ނުލެވޭ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލައެއް ހަމަ މިހާރު ފިލްމު ހިމެނޭ. ނުހައްސާ މިހާރު ފިލްމު ހިމެނޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ހުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލަން މި އުޅެނީ މި ބިލުގައި ހުރި ކަންތައްތަކުން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކޮށްލެވުނު ދެތިން ކަމެއް ތި ބޭފުޅުންގެ ހިޔާލަށް އައިސްނަން އޮތީމޭ ބަލަން. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޤައްދިމާ ދެންމެ އެ ވިދާޅުވި ދެއްތޯ ޤާނޫނު ޖަމްޢިއްޔާގައި 37 ވަނަ މާއްދާގެ ބީ ގައިވެސް ހަމަ ފެނޭ ކަމަށް ތި ބޭފުޅުން ކޯޕަރޭޝަންތަކުގައި، އަޅުގަނޑުމެން ފެނޭ ކޯޕަރޭޝަންތަކުގައި ދިނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބުނެވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން ތަރުޖަމާކޮށްލަފައި ރަނގަޅަށް. އަޅުގަނޑު އަހާލާ ހިތަވާ ތި ބޭފުޅުން ބަލާ ވިދާޅުވި ކަމުގައި ވާ ނަމަ އަޅުގަނޑު ޑިރެކްޓަރުން ގަވާއިދަކީ އިންޓަސްޓޭޓްމަންޓަކީ ވިސްނާލާ ބާކީ ބާއްވަން ހުރި ކޮމްޕެނީސް ފަރާތުން ވާނީ މިގައި ފިނޭންސް އުވާލާ ބާރު ކަމާއި. ފާހަގަކޮށްލާނަން. ފިނޭންޝަލް މިގައި ބައިންގކުރުމަށް ނުވަތަ ފިނޭންސް ކުރުމަށް އަދި ފިނޭންސް ކުރުމަށް.

...

ބޭބޭފުޅުން ދެއްވާ ހިޔާލެއް ކޮޕީ ރައިޓްސް ޤާނޫނުގައި ހިމެނިގެން ހިނގައްޖެއްޔާ ރަނގަޅުވާނެ. މި ބޭފުޅުންނާ ބްރޯޑްކާސްޓަރުން މި ބޭފުޅުންގެ ވެސް މަޢުލޫމާތު އަޑުއަހަމުން އިންޓަވިއުކޮށް، ހުސްއެކަނި މި ކޮމިޝަން މަޖިލީހުން ސަރުކާރުން ފޮނުއްވި ނަމަވެސް ސްޕޮންސަރކުރައްވާފައި ވާ ބިލެއް އިން ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލުމުގެ އެ ގޮނޑީގައި ނުތިބޭންވެގެން، އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި މި ބޭފުޅުންނާ އަޅުގަނޑުމެންނާ. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު ގޮތުގައި މިދެންނެވި 32 ވަނަ މާއްދާގެ ތިރީގައި ބައެއް ފިޔަވަޅުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން މި ބޭފުޅުން ދުނިޔޭގައިވާ ގޮތެއް އަޅުގަނޑު ހަމަ އާރާމު ހިތްވޭ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަދަދުތަކާއި މިކަން ރަނގަޅުގޮތް، ނުރަނގަޅުގޮތް އަދި މީގައި އެބައޮތް ޗަލަން ފުން ވެސް އިންސާފު. އަދި ފުރަތަމަ މަރުހަލާގައި މި ދެންނެވި. އެހެންވީމާ، މި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުން ހުރީ ކަހަލަ އަމާޒަކުން ވެގެން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް)

<u>ވިޔަފާރިވެރިންގެ ޖަމުޢިއްޔާގެ ފަރާތުން އަރީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އަނެއް މި މީޑު ގޮތްދު ކަރި އިރު ވަރަށް ބޭނުން އެ ލިސްޓު އަށް ވެސް ބެލިން. އެކަމަކު، ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ވެސް އެހާ ބޮޑަކަށް ކުރިއަރާ އެއް ނޫން. މި ހާލަތުއް ކަމެއް ކުރިމަތިލާނީ. މިހާރު މިސާލަކަށް ފުލުހަށް ގުޅާ ހަދައިގެން އަޅުގަނޑު މި ބުނީ ޕްރޮޕަޓީ ރަޖިސްޓްރޭޝަނެއް ނެތި، މީތި ކުރުމުގެ ހާލަތުއްޔޭ. މިއީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އުފެއްދުމެއްކަން މިސާލަކަށް، އެހެން މިހާރު ވެސް ކޮޕީކޮށްގެން މި އެ ބޭފުޅެއްގެ އުފެއްދުމެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެހާ ބޭކާރު ކޮޕީއަރ އެއް ނޫން. ފުރަތަމަ އެ ކޮޕީއަރކޮށްލިގެން ދައްކާލަކޮށްލީ ދެއްމީ. ދެން، ދައްކާލަކޮށްލިގެން އަދަބު ލިބޭނީ. ދެން، އެހެންވެގެން އާގައި އެބަ އުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މި ބޭނީ ކޮންފިއުޝަން. އަޅުގަނޑުމެން އަދި މި ވިޔަފާރި ޖަމުޢިއްޔާ އިން ލިޔުމުން ކޮމިޓީ އަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމެންޓްސް ދޭނަން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް)

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަދިނަން މި ބޭފުޅުންގެ އިތުރު ކޮމެންޓެއް ނެތް ކަމަށް ވަންޏާ، އަޅުގަނޑު ހިފަހައްޓާ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލަނީ. މިހާރު، އާދެ...

މަސީހީ ހަރީސް އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކުން:

އަޅުގަނޑު މި ހިޔާލު ދެކުނު އެ ޖަމާޢަތްތަކުގައި މަދުރަސާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން އެއްބަސް ދަންނަވާލަން އެބަ ބޭނުންވޭ. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބޮޑު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދީނީމަދަރުސާތަކާއިން އަދި އަދަބުތަކާއިން ހިމާޔަތްކުރުމަށް އެ ޤައުމުގައި އެ ޤާނޫނުއްގެ ބެލުމުން ދައުލަތުން ނުވަތަ ކޮންމެވެސް އެހެން ފަރާތަކުން ހާމަކުރަނީ ހަމަހަމަ ނިޒާމެއްގައި ނޫން. އެކަންކަން ހުއްޖަތުވެރިކަމާ އަދާ ބެހޭގޮތުން ގޮތުގައި ކޮންމެވެސް އެންމެ ކަމެއް. ދެން، މި ދީނީމަދަރުސާ ކުޅެކުރުން ނުވަތަ އަދަބު ކުޅެކުރުމަކީ ވަރަށް ފަސޭހައިން އެ ކަހަލަ އަދާއިޔަވެލެވިފައިވާ ދުވަސް ބާރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވިސްނުނު. އެއީ، ކުރަ ކަރުގެ ވެއްޖެއްޔާ، ކުރަ ދީނީމަދަރުސާ އެއް ވީއްޔާ ނިކަން ފަސޭހައިން އެ ދީނީމަދަރުސާތަކުން ނުކުމެގެން އަމިއްލަ ފަސޭހަކުރަން ހަމަ ދީނީމަދަރުސާ ނުވަތަ އެހެން ވެސް މަދަރުސާތަކެއް ފަރާތުން ތަރުބިއްޔަތަށް ވާ އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއް ކަމަކީ ހެދުން. ދެން، މިގައި ބޭނުން ބާރުއަޅާނީ ވާހަކަތަކަށް ވިސްނާލުމަށް.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މި 40 ވަރަ މާއްދާގައި އެހެނަ އިމަށްކުރަން ފުރުން. ދެން، އެ ފުރާނަ ކަމަށް ބެލެވޭ މައްސަލަ އެއް އެއީ، ފޯނުގެ ތަސްވީރުކުރާ ދުވަހުން ފުރިހުން އެ އިމަށްކުރަން ފުރުން އެ އެހެން މައްސަލަ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން އެއް ދުވަހަކީ ވެސް މި ޤާނޫނު ކަމުގެ ނުކުމެ ނޫނޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލަ އެއް ނޫނޭ.
އެހެންނަމަވެސް، އެ ބާރުވެރިން ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައަކަށް އެބަ ވާ އެ ދުއްތުރަން. އެއީ ވަރަށް ގިނަ ތަކެތި އެޅުމުން ވެސް ދާން. އެއްޗެއްދިޔައީ ރިވިޖަނުގެ ވެސް ހުންނާނެ. ދެން، އެ ރިވިޖަނުގެ ހުރިމަ އެއީ، އެޗެއްދިނީ ކަމަށް ނުބަލާ ވެސް ހުރިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އެޗެއްދިނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނާނީ ކިހާ ހިސާބަކުންތޯ؟
ދެން މިކަހަލަ ސުވާލުތަކެއް އެ ބާރުވެރިންގެ އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މާ ބޮޑު މައްސަލަ އެއް އެ ބައެއް ނުކުއް ނޫނޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ދެން، އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ބާރުވެރިންގެ އިތުރު ކޮމެންޓެއް ނެތް ކަމަށް ބަލާފައި، އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލާނަން. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން މި ޖިން ފުރާތުން މަސް، މާލީވެސް ޤާނޫނަކީ އޮތް ކޮމާސް އަދި މާލީވެސް ފުރުމު އިންޖެސްޓްރީގެ ފުރާތުޕުރުން ވަޢިދެން ދުއްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިއްސާކޮށްފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އިޖުރާއާތުރިކޮޅާ އެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި މި ކޮމިޓީން މި ބާރުވެރިންނަށް ބައްދަލުވުމުގެ ފުރުޞަތު އެދުމި. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކިޔަނުމު ކުޅަ ވަގުތުކޮޅާއްގެ ތެރޭގައި ނަމަވެސް މި ދެއްވި އެ އަޅުގަނޑުމެން ޖުމްލަކޮށް އެނގުނު މިކަހަލަ ފުރުޞަތަކަށް ބޭނުންވުމަށް ވާ ކަމާއި، މިކަން އަވަހަށް ގެނެވޭނެ ނިންމަވާލާފައިވާން ޖުމްލަކޮށް އެކޮޅު ގޮތުއްގެ މި ފުރުޞަތުގެ މިފަދަ މި ބިލުގައި އެކުލެވިފައި ވާ ކަންތައްތައް ކަނޑައެޅުމަކަށް. ދެން، އަހަރެމެން މާ ބޮޑު ކޮންކްރީޓު ސުވާލެއް ފާހަގަކޮށް ވަކި

އިސްލާހެއް ގެނައުމަކަށް ހަމައެކަނި މި ވިދާޅުވި ބައި ނޫނޭ ދެންނެވި އެންމެ ފަހުން ޝާރަކަތްތައް ޒާއިންޖު ނޫނިއްޔާ ނުވޭ ކަމަށް. ދެން، ކިޔާ ދުވަހެއް ކަމަށް ވިސްނަވަޑައިގަންނަވާތީ މި ޒާތުން ޝާސްކުރާތާ ކިޔާ ދުވަހެއްގެ ފުރުޞަތުއް ތިބޭވައި މިހެން އަމަލުކުރަން ފަށާ ގޮތަށް. އަ ކުރިޔަށްދާ ކަމުގެ އިންޑެކްސް މި ކާމިލް އަދި ވިސްނަވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ.

(ވަގުތު ކަނޑައެޅުން)

ފުލުމު އިސްލާމީ ދިރާސާތުގެ ގަޑިތަކުން ޝަރީޢާ ވާހަކަދެއްކުން:

އަހުގަނޑު ފެންނަނީ 6 ވަނަ ދުވަހާއި 1 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ދިނުމަށްފަހު ވާހަކަ އަޅާ އަމަލުކުރަން. މިހާރު އެގޮތުގައި ސަބަބު ބައި ސަޤާފީ ކަންތައްތަކެއް ގެންދިޔައީ. އެހެންނަމަވެސް، އެއްކަލަ އަހުގަނޑުމެންގެ ހަމަ މި ދާއިރާގެ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް މިހާރު ވެސް ދާން ހަމަ ވަރަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން. ހަމަ ކުރިން އެ ވިދާޅުވި ފަރާތުން ވަރަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުވިފައި ތަޖުރިބާކުރުވި ވެސް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތަކަށް ވަރަށް ބޮޑެއް ގެއްލުންތަކެއް ވާނުން އަހުގަނޑުމެން ހިތާމަ، އެ ބާރުވެރިންނަށް މިހާރުން މިސާލަކަށް ފާސްވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ، އެހެންވެއްޖެއްޔާ މި ފާސްވުމަށްފަހު 6 ވަނަ ދުވަހަށް ނޫނީ އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އަމަލުކުރަން ފެށުން އެއް އަހުގަނޑު ހިތަށް އެރުވި ގޮތެއް ބުނެލަން ބޭނުމޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މި ވިދާޅުވި މިހާރު މި ޤާނޫނު ފާސްވުމަށްފަހު މި ދުވަސް ޤާނޫނަށް އެއްޗެއް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށް 6 ވަނަ ދުވަސް ނުވަތަ އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ކަމަށް އެހެންނަންނަމޭ. މިހާރު މިގެ އެކި ސަބަބުތަކާއި ހުރުމާއި އަނެއްކާ ބައިބައިކަންތައްތައް. އެހެންނަމަވެސް މިގެ އެއް ބާއްވާނީ މިގެ ޤާނޫނުގެ ވަކި މާއްދާތަކަކަށް އަމަލުކުރަން ހަމަ ވަގުތުން ފެށުމަށް އެކިބައިގެ މާއްދާތަކުގެ މިހެން ދުވަހެއް، ފަހަތުން ޖެއްސާފައި ވެސް ހުރުމާން. އެވެސް ކުރާނެ ކަމެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މިގެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށް 6 ވަނަ ދުވަސް ފަހުން ނުވަތަ އެއް އަހަރު ދުވަސް ފަހުން. ދެން އެކަމަކު، މި ތަސްދީޤުކުރެއްވި ދުވަހުން ފެށިގެން ވެސް އަމަލުކުރާން ވަކި ކަންތައްތަކެއް އަހުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކުން ފެންނަންނޭ އެކަން އެ ގޮތަށް ކުރިއަށްގެން ފެނިގެންދާނަން ކަމަށް ދެކޭ. އެހެންނޭ މި ވިދާޅުވި. ދެން ވިދާޅުވި މި ރާއްޖޭގައި ޤާނޫނު ފެށޭ ތަސްދީޤުކުރުމުގެން ދިޔައީ ދެން އާދައިގެ ތިން އަހަރު ދުވަހުގެ ތަފްޞީލުކުރަންޖެހޭ. އެކަމަކު، ފުރަތަމަ ދުވަހުން ފެށިގެން ވެސް ކުރެވެންހުރި ކަންތައްތަކެއް ކުރާ ގޮތަށް އެ ޤާނޫނު ފާސްވެގެން ދިޔައީ. ދެން ތަންފީޒުކުރަން މިހާރު މިއަށް ތަންފީޒުކުރަން

ހަދަންޖެހުނުއިރު ނުވަތަ ނޫނީ ނޫން، އަކުރުތަކު މި ދަންނަވާލީ އިނގޭތޯ. އާދެ، އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޭނުން ޝުކުރުދަންނަވަމުން އަކުރުތަކު ދެން މި ބޭނުންކުރަން އަކުރުތަކުންނާ އެކީ މި ހަދަމުންދާއިރު ވަގުތަށް އިޝްތިރާކުވާ އެކު ޝުކުރު ދަންނަވަމުން، އަކުރުތަކު ނިސްބަތްކުރާން ފަދައިގެންދެއްވީ. ދެން އަކުރުތަކުން އިޢާދަކުރެއްވިއްޔާ ޤަވާޢިދަކީ އޮތީ ކާމިލް އިން އަކުރުތަކުންނަށް މާދަމާ، ނުވަތަ މިއަދު އަކުރުތަކުންނަށް އެއްވެސް ކަމެއްޗެއް ނުލިބިއްޖެއާ މާދަމާ އަކުރުތަކު މި ބަލާ ނިސްބަތާ ގޮތަށް އަކުރުތަކުން ވިސްނާފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. މި ދެންނެވިން ކިޔަވައި ވެސް ދެންނެވިން އަކުރުތަކުން މި ވަނީ ނިސްބަތާއި ގޮތްތަކުގައި ގެނެސްދިނުން ކަމަށް މި ބަޔާގެ ވަސީލަތަކީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ބޭފުޅުންގެ ކަމެއްޗެއް ފިޔަވައިފައި އަ ކާފަރުތުގެ އަދަދުތަކުން ބޭނުންކުރަނީ ޖެހޭތޯ އެބައި ވައްދާ ގޮތެއް އިނގޭތޯ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މި ދުވަހު ވާހަކައިގައި އަކުރުތަކެއް ފެނުނަ ގޮތް އަކުރުތަކު ހަމަ ތަންތަނާވަރަށް ބޮޑުން. އަކުރުތަކުންނަށް މި ދުވަސްވީ 37 ވަނަ މާއްދާ، ކުރީ ރައީސް ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރާނީ، ނޫނީތޯ. މި ވަރަށް އަކުރުތަކުންގެ ތަރުތީބުގައި ބަދަލު އުފެދިގެން، ކުރީގެ ތަރުތީބުގައި އުފެދިގެންދާއިރު އަކުރުތަކު ހަމަ ހިތާމައަކީ ފެށިގެ ބަދަލުގައި ނުވާ މިއަދު ކުރިންވެސް ވިޔަފާރި އެއް. އަކުރުތަކުން ބަދަލުކުރުމުގެ މީހުންގެ ތަރުތީބު އަކުރުތަކުންނަށް ނުވާ މިއަދު ކުރިން ވިޔަފާރިއަށް. އަދި ހެއްބަސްގޮތް މިނިސްޓްރީއަކުން ފަސް ނުވި އަކުރުތަކުންނަށް މިއަދު ކުރިން ވަކިން ފިޔަވަ އެއް. އެހެންވީމާ، އަކުރުތަކުން ހިތަށް އަކުރުތަކުން މި މާއްދާ ހިމަނާފައި ފުރިހަމަ އަދި ރާއްޖޭގައި ދެން އަކުރުތަކުންނަށް އިސްލާމީ ކުރަހަނދުމުގެ ފުރިހަމަ އެބަ ޖެހޭ ހެން. ކަމެއް ބަދަލުގައި އަކުރުތަކުން މި މާއްދާ އުނިކުރުމަށް އަކުރުތަކުން ހިފާ ނުވާ އިންސާފުވެރިކަމުން ހެދިއްޖެ. އެއީ އަކުރުތަކުންނަށް އެއާ ބެހޭ ގޮތުން އެއްވެސް ވަކިވަކި ކުރިއަށް ދާނެ ފަސް ނުވޭ. މީގެ ކުރިން ކުރީގެ ތަރުތީބުގައި ފަސް އެއަކުން ބަދަލުކުރުމަށް ދާނެ ނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު.

ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ދެންމެގައި އީވާ ޢަބްދުﷲ ވެސް ވިދާޅުވި ވާހަކަ އަށް އަކުރުތަކުގެ ތަންތަނާވީ ސީދާ ހަމަ އެ މާއްދާ އަށް މާއްދާ ނަންބަރު ނުބަލަ ކަމަށް ވިދާޅު އަކުރުތަކުގެ ފަސް ތަރުތީބުގައި ވާހަކަދައްކާލިޔަސް އެންމެން. އެ ވާހަކައިގައި މި އެންނަނީ މި ބަޔަށް ޤާނޫނުގައި ވަކިން އަސާސީ އުޞޫލުތަކުން ނޫން ކުރީ ރައީސް ހިމާޔަތް ކުރުމަށްޓަކައި ދޭންވީ.

މިހާތަނަށް އުފެދިފައި ހުރި ތަފާތު އެއްބަސްވުމަކަށް ވެސް ހިމާޔަތްތެރިން ގޮތެއް މި ބަޖެޓު ޖަހާ އިން އެބަ ހުށަހެޅޭނެއެވެ. އެ ގޮތުން ކޮންމެ އުފެއްދުމެއް ކުރުމަކީ ވިޔަސް، އެ ކާޑު ޤަރާޒު އެ ފުރުޞަތުގެ ގާއިމުކުރާނެ ފުރުޞަތުބަހައިލުން އެއީ އެ މިހާރު އުފެއްދި އެއްކޮށް ކަމަށް ހާމަކުރެވޭ އެއްކޮށްކަން ކަރަވަރުކަންތައް އެކުލެވޭ ކުޑަ ހަމައިން ޝުކުރުގެ ފުރުސަތުދިނުމަށް އެދޭ. އެހެން މި ގޮތް. އެހެންމިހާ، މި މާއްދާ މިހެން އިންތިޚާބާ އެ ފުރުސަތު ވަރަށް ހަރުދަނާ، އަޅުގަނޑު އެ ގޮތަށް މި ހުށަހެޅީ. ދެން އެހަކަށް ކޮމިޓީއިން ނިންމަވާނީ ދެއްވާ.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެންމެ ބައިސަރުކާރުތަކުން ބޭނުންވާ ވަރަކަށް އަދި ވެސް ރިޔާސަތުން އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓަރ އިން ދެންމެ ވިދާޅުވި ކޮމިޓީތަކަށް ފެށޭ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ހިފަނީ މި ގޮތުގެ 40 ވަނަ މާއްދާ، އަޅުގަނޑުމެން ހިފަނީ މި ބިލު ތަޞްދީޤުކުރާ ތާރީޚް ފެށިގެން 6 މަސް ދުވަސް ތެރޭގައި ތަންފީޛުކުރަން ފެށުން ރަނގަޅުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިފަނީ. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަހަރެން ބޭނުންވޭ އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ. އާދެ، އާދިލް.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އާދިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ރިޔާ ޢަބްދުﷲ އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން. 6 މަސް ދުވަސް ތެރޭގައި މި ޤާނޫނު ހިނގާ ތަންފީޛުކުރާ 6 މަސް ދުވަސް ތެރޭގައި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށައިގަތުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އިތުރު ތަފާތު ހުށަހެޅުމެއް ނެތިއްޔާ އަޅުގަނޑު ނިންމާލާނަން އެ ގޮތަށް 6 މަސް ދުވަސް. 6 މަސް ދުވަސް ނިސްބަތުން. 40 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް. މި ޤާނޫނު ފާސްވީ މި ޤާނޫނު ތަސްދީޤުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 6 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އެއްބަސްވަނީތޯ. 6 މަސް ދުވަސް. އާދެ، 180 ދުވަސް ދެއްތޯ އެއީ. 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމައަށް އަމަލުކުރަންވާނެ ދެއްތޯ. 180 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އާދެ. ތަންފީޛުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 180 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނަށް ފުރިހަމައަށް އަމަލުކުރަން ފަށަންވާނެ ދެއްތޯ. އާދެ، އާނ. އަރިހުގާ، ދެން ގެ. ވޯޓަށް މިހާރު އަރިހުގާ، މިއާ އެއްކޮށް ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލާނީ ވަސީލަތް މިހާ

ހިސާބުން ނިމުނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަމުން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން ނިމުނީ. މާދަމާ އަޅުގަނޑުމެން އޮންނާނީ ކޮން ބިލްޑު އޮތީ، މާދަމާ ދެން އޮންނާނީ ބޭންކިން ބިލް ދެއްކުމޭ. އެހެންވީ، ބޭންކިން ބިލްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑު މާދަމާ 9:30 އިން ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތު ކުރިއަށް ދާނެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން، ވަރަށް، އެ އިންޓަވިއުތައް އޮތީ ކޮންއިރަކު އަހާށެ ބެލުމޭ. އެހެންވީމާ، މާދަމާ ޝުއައް، މާދަމާ އަށް ހަދަންވީނޫންތޯ، މާދަމާ، މާދަމާ އިންޓަވިއުތައް ކުރިއަށް ގެންދަވަންވީ ނޫންތޯ، (ވަގުތުކޮޅަކަށް ފަރު) އެހެންވީމާ، މާދަމާ އޮންނާނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ބޭފުޅުންގެ އިންޓަވިއުތައް ނިންމުން. އޭގެ ދެން އަންނަ ދުވަހަކު އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާނީ ބޭންކިން ބިލްގެ މަސައްކަތް. އެހެންނޫންތޯ؟ އެހެންވީމާ، މިއާ ހިސާބުން ދެއްކި އެއްބާރުލުމަށް ޝުކުރިއްޔާ ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލަމުން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން މި ނިމުނީ. ވައްސަލާމް އަލައިކުމް.